

ATLES, MAPA DE MAPES

PAULA GRANDE,
NIRVANA JIMÉNEZ
I ÚLTIMA VÈTEBRA
(ANNA GARRETA
I QUIM VILAGRAN)

COMISSÀRIA,
CLARA GARÍ

BÒLIT_POURODÓ
DEL 25 DE MAIG
AL 23 DE JUNY
DE 2024

BÒLIT
MENTOR
2023
/2024

AGRAÏMENTS

Gràcies a la Clara per pensar que la música, el color, la paraula o el moviment podien ser cartografies dels camins que ella imagina i transita, per convidar-nos a caminar i a mapejar amb nous llenguatges i per fer-nos còmplices d'aquest projecte; gràcies també a l'equip d'artistes que hem format entre nosaltres per l'escolta recíproca, la creativitat, la generositat, les eines compartides i els somriures.

A totes les alumnes i els alumnes, i al professorat dels Instituts Rahola, Sobrequés i Brugulat per l'entrega, l'obertura, la disponibilitat, la paciència i la flexibilitat.

I finalment gràcies a la Íngrid, la Diana, la Farners, el Xavi, la Meritxell i l'Àlicia del Bòlit per ajudar-nos a fer aquesta aventura possible.

CRÈDITS EXPOSICIÓ

Bòlit, Centre d'Art Contemporani.
Girona

Bòlit_PouRodó

Del 25/05 al 23/06 de 2024

EQUIP:

Ingrid Guardiola, Farners Cabra,
Àlicia Calaf, Meritxell Ferrer, Xavi
Cantó i Diana Sans

DISSENY GRÀFIC:

Marc Vila

MUNTATGE:

Xavier Torrent i Quim Gironella

RETOLACIÓ:

Vidcus. Impressió i retolació

FOTOGRAFIA:

Carles Palacio

VIDEO:

Icona Serveis Culturals

ARXIU:

Cultural Rizoma

972427627

bolit@ajgirona.cat

www.bolit.cat

"ATLES, MAPA DE MAPES" CLARA GARÍ, 2024

THERE IS A LEARNING CURVE THAT EVERYONE GOES THROUGH BUT, WITH EXPERIENCE, EVERY REGION HAS THE POTENTIAL TO BE REPRESENTED BY AS MANY UNIQUE INTERPRETATIONS AS IT HAS CITIZENS. REINHABITANTS WILL NOT ONLY LEARN TO PUT MAPS ON PAPER, MAPS WILL ALSO BE SUNG, CHANTED, STITCHED AND WOVEN, TOLD IN STORIES, AND DANCED ACROSS FIRE-LIT SKIES.

Dough Aberley 'Boundaries of home.

Mapping for local empowerment'

New Society publishers Philadelphia PA, 1993

Despleguem un paper gran que té impresa una imatge del territori: amb el dit resseguim les corbes de nivell, els rius, el mar, les carreteres i els noms més importants de les ciutats i pobles. Un mapa.

Un mapa, però,
és molt més que això.

Qui treballa la terra, qui fa cases, qui pastura el ramat, qui busca bolets, qui mira les estrelles, qui segueix la pista d'un animal al bosc, qui viatja a peu. Tots els qui per una o altra raó ens relacionem sovint i directament amb el territori, sentim la necessitat de descriure les nostres exploracions amb mapes que van més enllà d'una simple gràfica. Per a nosaltres el mapa gràfic és només un punt de partida. De tornada del bosc, del tros o del viatge, els nostres mapes ja no són gràfiques bidimensionals: són cançons, paraules, dibuixos, gestos, traces a terra, mans assenyalant les estrelles, llibretes plenes de notes. Són representacions multidimensionals i comparteixen amb el dibuix botànic o l'audiovisual documental una característica que sempre m'emociona: la de saber expressar només allò que és necessari i fer de la realitat una abstracció que, com el camí, condueix cap a la significació.

Mapes que s'assemblen
més a un cos que a un plànol.

L'incert camí a l'escola

"ATLES. MAPA DE MAPES" és una temptativa de portar ala Bòlit_PouRodó les imatges, els textos, els gestos i els sons de l'incert camí a l'escola. Del camí de cada estudiant i del mapa que traça en desplaçar-se diàriament a l'institut..., o de la traça que deixa cada desplaçament.

Entre dos punts, el camí de la llar a l'escola és un dels primers exercicis de disciplina que el nen petit assaja, i ho farà tant com durí la seva escolarització. El camí representa també el primer glop de llibertat.

Aparentment és un porta a porta. Però perquè un camí sigui veritablement de porta a porta ha d'estar acotat de manera molt més radical i generalment molt més artificial que el camí traçat al territori d'un lloc a un altre. Encara avui, per sort, cap camí a l'escola no és completament de porta a porta, tancat.

Tancat és, per exemple, el pont penjat en passarel·la pel qual només es pot travessar en línia recta. Qui no té al cap una imatge o un record de la passarel·la? Estampa japonesa, gravat romàntic dels Alps o foto d'excursió per una via ferrada; la passarel·la és aquell pontet que es gronxa de banda a banda de la profunda gola per on brama furiós el torrent de les aigües lliures. És la mateixa imatge del perill, del vertigen, encara que en la majoria

dels casos travessar-lo no comporta cap risc. A poc a poc el caminant va recorrent el pont penjat; agafa amb les dues mans les cordes que serveixen de baranes. Als peus el corrent escumós salta amb estrèpit aterridor i sobre el seu cap vola en cercles el trencalòs. De vegades la profunditat del torrent o la fràgil oscil·lació del pont suspès transformen l'excitació inicial en una ansietat que només es calma veient com s'apropa l'altre extrem, la fi del trànsit. Un pas darrere l'altre fins que s'arriba a l'altra banda. Creuar la passarel·la no és més que el simulacre d'una experiència.

En realitat, la passarel·la no comporta més riscos per als turistes que els tigres a la pista del circ. Qui s'atreveix a transitar-la rep, en recompensa pel seu atreviment, poc més que l'oportunitat d'una estratègica *selfie* i la possibilitat d'assolir l'altra riba sense ni tan sols mullar-se les sandàlies.

No és així el camí a l'escola, encara que pugui semblar molt més inofensiu. Algú l'ha traçat amb anterioritat, i encara que és veritat que va de porta a porta no podem ignorar que el trajecte està dibuixat sobre una infinitat d'opcions. El camí és un entre mil de possibles, permet seguir-lo i no seguir-lo, adreçar-se a l'escola o perdre's. Pel camí cap a l'escola els perills són reals, però no tenen el perfil ni els colors de cap postal pintoresca. Automòbils que circulen massa ràpid, semàfors inadvertits, persones malintencio-

nades que assetgen alguna vegada els escolars, els nens i les nenes grans que potser proposin al petit una baralla desigual. Però sobretot els riscos són interns, personals: triar el camí ens posa cara a cara amb nosaltres mateixos. Per on passem? Podem transgredir, molt o poc, allò prescrit. Potser modifiquem el trajecte, l'allarguem amb la finalitat de *fer campana* o, al contrari, l'escurem, per no fer tard, travessant una via ràpida o un tren. Ens hem pogut perdre olorant l'lamina-dures o cedint a la curiositat davant una porta tancada o un embolic de glicines que amaga un jardí abandonat. Fins i tot ens podem preguntar, quin és el camí que jo faig? A un pas de la pregunta per la identitat, que sempre és perillosa..., qui soc jo...?

A diferència de la passarel·la o d'un passadís, un camí pot no caminar-se, o caminar-se altrament. És precisament per això que comporta riscos, que ens pot atemorir i que en definitiva assenyala la direcció dels primers passos de la identitat i de la llibertat.

Aquesta llibertat que de primer és tan inquietant i més tard esdevé tan imprescindible, és garantia d'autoestima i de creixement. És precisament que el camí es pugui eludir o subvertir allò que obre la porta a l'esperit crític, a consensuar amb els altres, a trepitjar ferm i a dir, encara que sigui amb molta suavitat, 'vull' o 'no vull'.

Cada dia, joves noies i nois surten de casa seva per anar a l'escola. El seu camí és personal, de cada un, de cada una, encara que gairebé no se n'adonin. Totes i tots van al mateix lloc, però totes i tots des de llocs diferents i per camins que no necessàriament coincideixen. A través del camí que fa per anar a l'institut, cada estudiant ha burxat en la incòmoda pregunta: com he arribat aquí? Qui soc jo que camina? Han pouat a l'especificitat de cada jo, de cada cos, de cada so, de cada mirada intencionada.

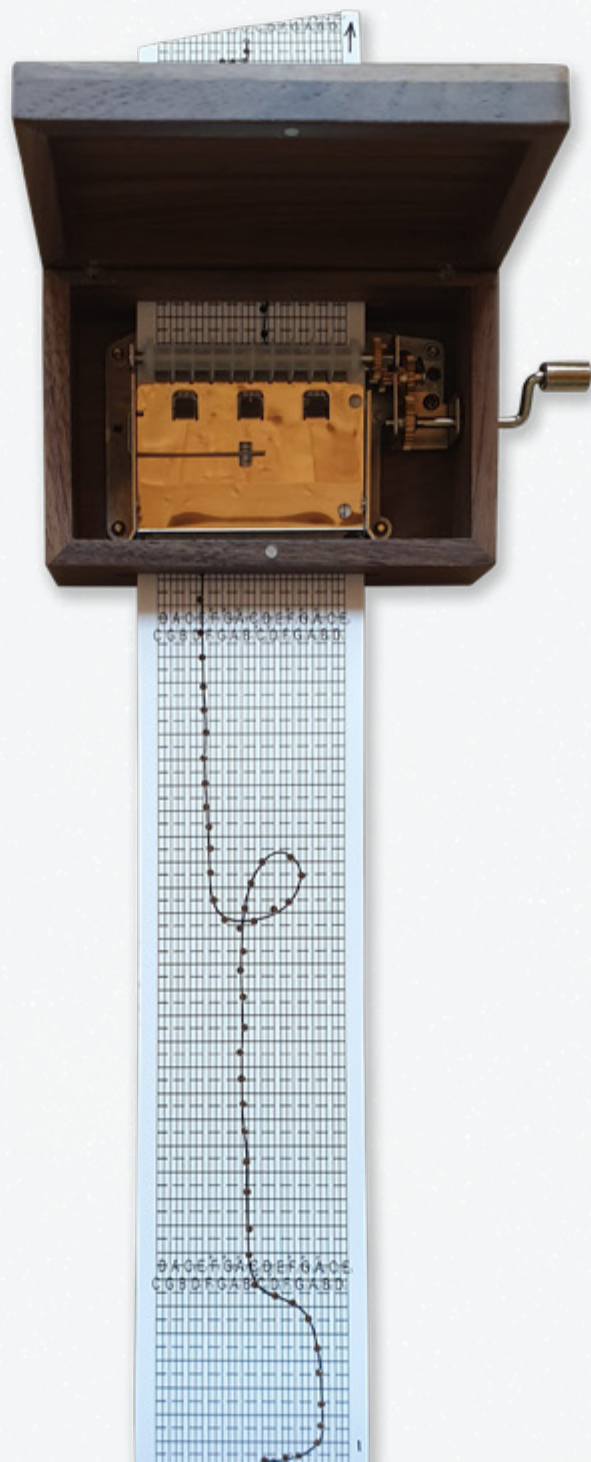
Què passa cada dia? No passa res, però passa tot – ens diuen Anna Garreta i Quim Vilagran, que han treballat a l'Institut Rahola – perquè allò que importa, el fet escènic és tot allò que algú mira i així esdevé interessant. I encara més, 'si hi ha espais de llibertat en aquest camí diari, tenen menys a veure amb anar sols i sense vigilància que amb la capacitat de saber de quina manera volen caminar'.

Nirvana Jiménez, amb els i les estudiants de l'Institut Santiago Sobrequés ha anat desvetllant el secrets del color i de l'hermenèutica de la subjectivitat, perquè 'cada percepció implica una interpretació, una traducció que muta i modula les nostres realitats i com viatgen entre emissors i receptors'. El color i el traç que amaga i alhora resulta comprensible per a qui no ens coneix.

Finalment, Paula Grande expressa amb delicada subjectivitat com ha transitat musicalment entre joves artistes visuals que encara s'agafen a les baranes de les disciplines artístiques. Melodia, forma, cos i trànsit que al final han fet niu en unes caixetes de música.

Tot just fa unes hores, parlant amb un amic d'un moment difícil de la meua joventut li expressava el que va ser per mi 'no voler seguir el camí de ningú i no obstant trobar-me al mig del camí de ningú, ni tan sols del meu'. Quan passa això, cal fer les maletes i partir, sortir a cel obert, aventurar-se i, per què no?, començar per un canvi del camí a l'escola.

"**ATLES, MAPA DE MAPES**" ha estat una aventura per explorar i descobrir, no terres remotes sinó l'entorn més immediat, anar de viatge a casa i tornar més ric, senyora o mestre d'un mapa de moltes dimensions. Juntes les artistes, els joves estudiants i jo hem mirat de repoblar i habitar més intensament el lloc que ocupem al món, i més concretament el camí que cada dia ens duu a l'escola.

CAMINS ENCAIXATS

Institut Josep Brugulat,
Banyoles

Cultura audiovisual
i Dibuix aplicat a les
arts i al disseny
(1er BAT)

**PAULA
GRANDE**

Alumnat: Nadia Bermúdez Muñoz,
Nicole Bofill Arribas, Ares Buxadé
Bielsa, Núria Clapers Sala, Martina
Lara Guillaume, Jana Puig Sala,
Ivette Rigau i Buixeda, Nur Roura
Mateu, Ivette Sanchez Trigueros,
Dana Teixidor Ariza, Maria Belen
Vera Rivera i Estel·la Vilà Gri.

Docents: Assumpta Planas
Portell i Núria Gussinyer
Galceran

2024

ENCAIXAR

UNA COSA, ENTRAR DINS UNA ALTRA AJUSTADAMENT.

UNA COSA, ADAPTAR-SE BÉ DINS UNA ALTRA.

AGRUPAR ORDENADAMENT.

POSAR EN UNA CAIXA O EN CAIXES.

7 Jo vaig arribar al Brugulat amb ganes d'encaixar. Literalment. Encaixar-me, el meu cos i els meus pensaments, els meus sentiments i els meus desitjos, a la seva aula. Volent saber què pensaven, com es desplaçaven de casa a l'escola, de quin grau de llibertat gaudien en aquest trajecte; si parlaven, amb qui, i si escoltaven música, quina, i si la podíem reproduir. Amb una ànsia d'investigadora desconeguda per a mi. Vaig arribar amb ganes d'encaixar les meves històries a les seves aules. Encaixar la meua música, la que faig i la que escolto, amb la seva. Volent que les seves ganes, els seus discursos, els seus pensaments, els seus somnis, encaixessin amb els meus en dues hores de feina setmanal de l'octubre al març. L'Ares, la Nadia, la Ivette, la Dana, l'Estel·la, la Núria, la Nur, la Nicole, la Jana, la Martina, una altra Ivette, la Belén i les professores, l'Assumpta i la Núria. Totes elles són alumnes (i les seves dues mestres) de primer de batxillerat de l'Institut Brugulat de Banyoles. Les persones amb qui he compartit per desenvolupar, a través de l'escolta, aquests camins encaixats.

Cada matí, gairebé cada dimecres que he compartit amb elles, ens hem intercanviat les experiències del camí cap a l'escola, des

del primer peu que han fet en trepitjar fora de casa fins a l'última passa abans d'entrar a l'institut. He sentit retronir els ecos de la meua adolescència en la seva adolescència, i a això és al que sona la música que he compostat després d'escoltar-les. Mai abans m'havia plantejat, però, a què sonen els trajectes pels quals ens desplaçem quan ho fem de manera rutinària, potser perquè, després de l'escola, jo ja no he tingut cap altre camí rutinari com aquest. El mateix. Cada dia. I aquest 'Bòlit Mentor' ha estat un gran aprenentatge sobretot per aquesta descoberta. Ha estat una obertura de mires, un escoltar diferent, un esperar converses, músiques i sons en llocs on normalment no els havia buscat.

La feina que hem fet amb totes aquestes persones amb qui he compartit l'experiència, s'ha basat a traçar els seus camins de casa a l'escola i fer-los música. Traspasar aquests traços (m'ho van deixar clar des del principi, elles dibuixen, no fan música) a unes melodies i unes harmonies que no busquen l'equilibri

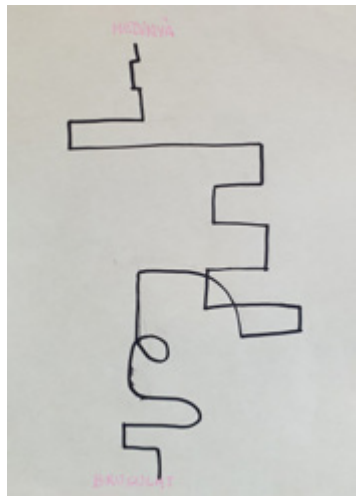
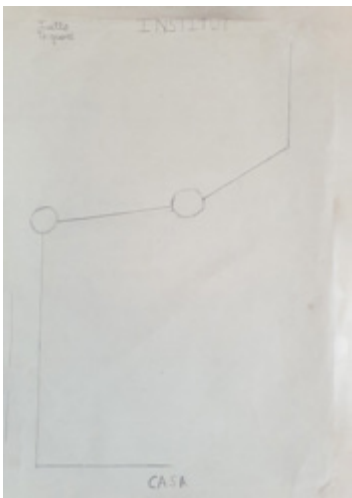
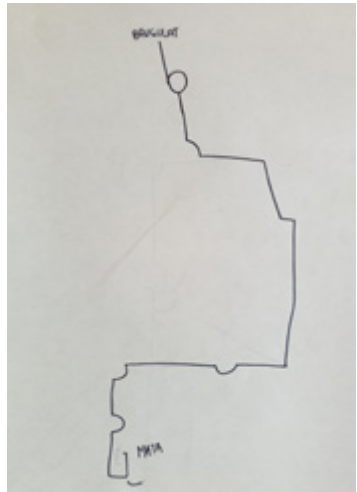
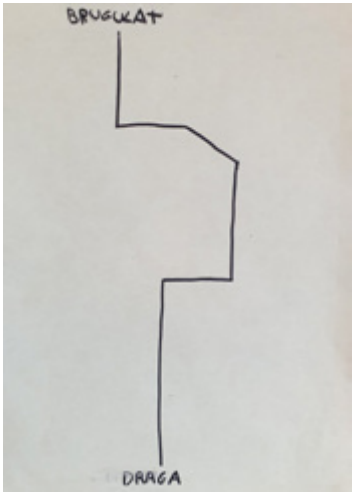
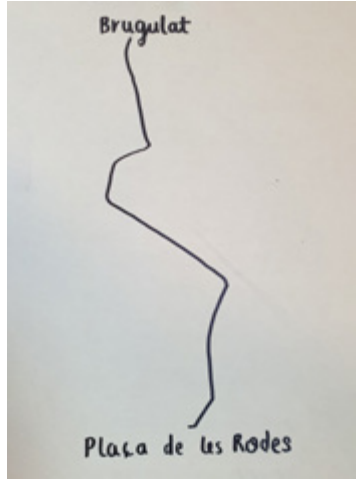
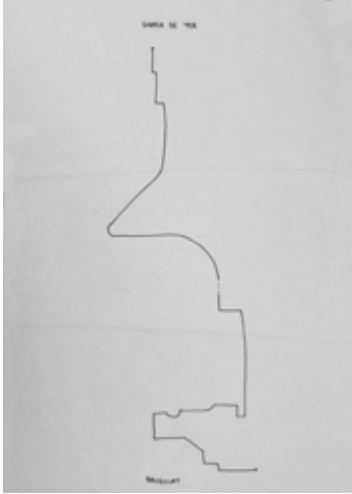

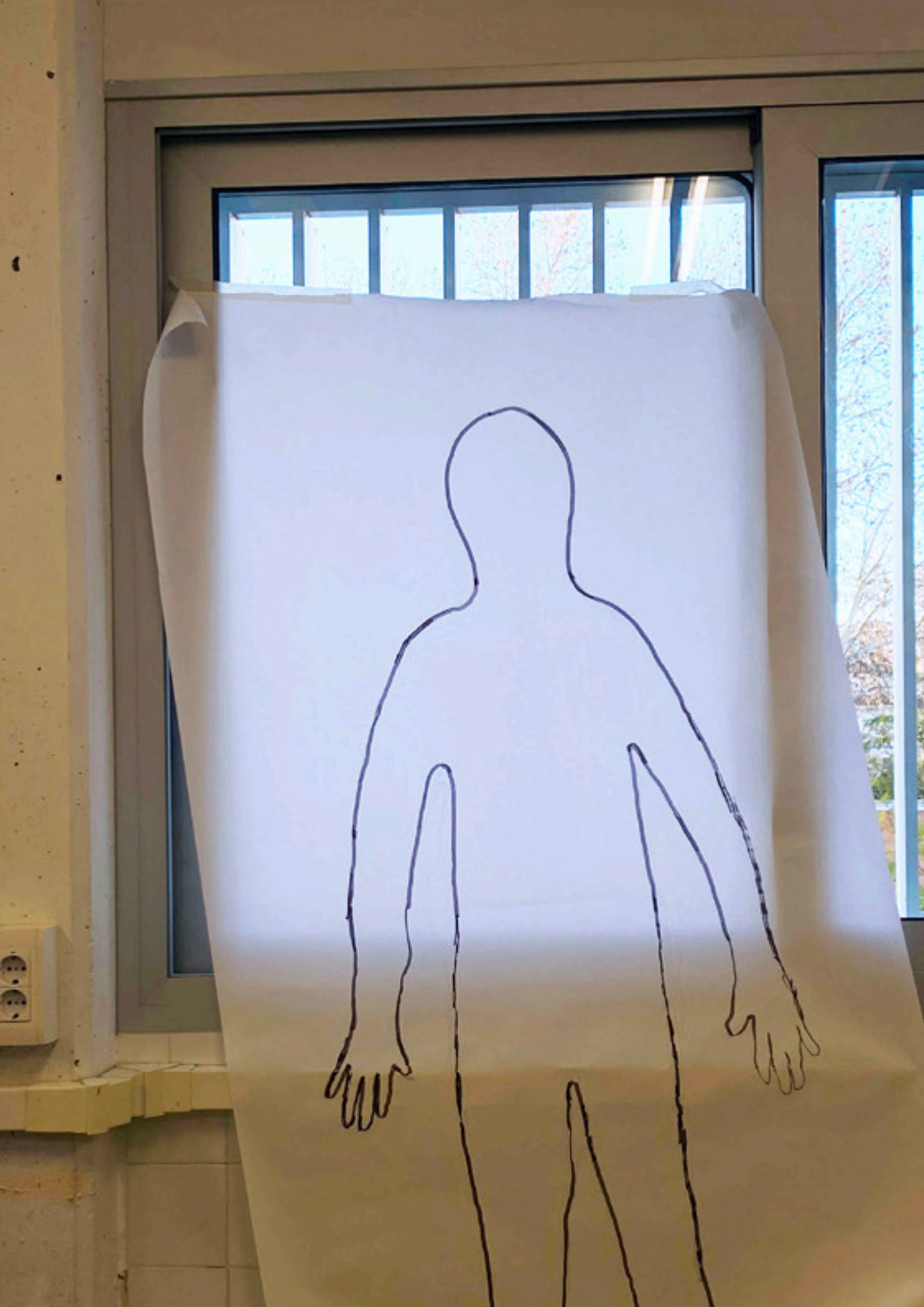
diatònic, ni la bellesa del repòs o l'eufòria que ens pot provocar una melodia reconeixible, *cantabile*. Simplement música basada en l'experiència del caminar, del pas, del mapa, del recorregut. Un simple transmissor.

Jutjant l'escena abans de ser-ne particip, pensava que les aules eren seves. Després d'haver-hi passejat veig que sí, que no anava errada. Són seves encara que no les vulguin ni se les facin seves del tot, de vegades. Potser perquè no volen, potser perquè han d'encaixar en un sistema que no les deixa apropiat-se de l'espai més enllà del que els pertoca les hores que s'hi estan, dins de l'aula: una cadira, una taula, un tamboret alt, una taula gran de l'aula de plàstica. Un pati, una hora d'esmorzar. I m'he adonat, observant i parlant dels camins que els porten cap a aquestes aules, que l'escola va més enllà de l'espai físic que ocupa. Traspassa les parets de l'institut per ocupar la vida sencera, una època que queda impregnada per sempre en nosaltres. I llavors sempre recordes com era la classe de dibuix o de filosofia, com era aquest o aquella *profè*, però també recordes les iaies amb les quals et creuaves en el camí cap a l'escola, els carrers pels quals caminaves, el bus que agafaves, si et portava el teu pare, la teva mare o la mare de la teva amiga.

Les amigues amb qui comparties el trajecte. Les que no. I tota aquesta informació es concentra en un traç, una línia, tal vegada més recta o més corba, amb més o menys rotundes, carrerons o pujades. Però una línia que queda per sempre en el record d'aquell primer camí de llibertat i independència.

SOM COM MIREM

Institut Santiago
Sobrequés, Girona

Expressió Artística
(4rt d'ESO)

NIRVANA JIMÉNEZ

12

Alumnat: Malak Annafai Boulahya, Xavier Cabeza Pagès, Nora Casadevall Noguer, Lucía Gonzalez Alonso, Manuel Heredia Amaya, Xinyuan Jiang, Èlia Masias Roca, Noelia Mayorga Aguilar, Anitza Monrroy España, Ariadna Navas Alvarez, Marcel Pérez Riera, Rafa Riani Gonzalez, Oscar David Torres Cubas, Josué Velasquez Antúnez i Magalí Vilà Carreras.

Docent: Olga
Vilarrassa

2024

A través del sentit de la vista, la residència a l'Institut Santiago Sobrequés de Girona amb l'alumnat de 4rt d'ESO ha girat entorn del mapatge de les pròpies identitats, dels trajectes diaris i de les rutines.

En allò quotidià hi hem anat buscant la representació de la *nostredat*. Hem mirat més enllà i el reenfocament dels sentits ens ha permès transitar capes menys accessibles a simple vista.

El projecte **“ATLES, MAPA DE MAPES”** ha proporcionat un punt de partida i un espai en què observar, fer-nos preguntes i alentir els ritmes frenètics als que estem exposades.

La pràctica i la repetició han ajudat a trobar-nos cara a cara amb l'avorriment, amb la desgana i amb solucions menys òbvies o que no haurien aparegut sense la reiteració.

El mapeig de les rutes de casa a l'Institut ha anat conformant registres visuals de les nostres experiències vitals, dels instants que ens construeixen i dels estats pels que transitem, que més espai ocupen a la nostra ment o que més marcats han quedat al cos.

Qui som? Què ens ha passat? Què ens mou? De què es componen els nostres dies? Per on transitem? De quina manera?

Com mirem? On enfoquem? Quina és la informació que considerem més rellevant de cada experiència sensorial amb l'entorn? A què donem més importància? Què predomina?

Entenem els sentits com a lectors objectius de la realitat i de vegades deixem de tenir present que ens reinterpreten contínuament les vivències.

Cada estímul és filtrat per les nostres experiències, per les memòries del que ja hem viscut, per la nostra cultura, pel llenguatge a través del que codifiquem l'entorn...

I què és el color sinó un codi més, un llenguatge compartit que ens permet comunicar-nos però que en cap cas ens confirma que les nostres experiències visuals tinguin la mateixa traducció per a dues persones diferents.

Hem jugat a mapar-nos intentant que el judici ocupés menys espai, intentant centrar-nos en els processos i reduir expectatives. Simplement plantejant-nos qüestions i essent testimonis de les realitats que dialoguen en el grup.

Treballant de manera individual, mica en mica, hem anat dibuixant el paisatge col·lectiu de què formem part. Cadascun dels nostres sentits ha fet les seves pròpies traduccions i hem vist on conflueixen amb els de la resta de companyes.

Totes les impressions són rellevants, totes conformen el mapa, cada observació té entitat per si mateixa, no cal avaluació, etiqueta o validació.

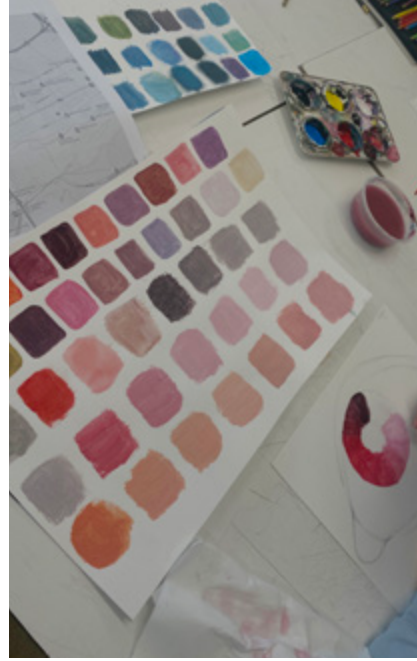
Cada percepció implica una interpretació, una traducció que muta i modula les nostres realitats i com viatgen entre emissors i receptors.

El color i el traç que utilitzem per dibuixar la imatge que tenim a la ment, la paraula que fem servir per sintetitzar-la, per a descriure-la o potser per a que resulti comprensible per qui no sap qui som o quin és el nostre context.

Tot és relatiu, tot aporta concreció a l'abstracció infinita que ens envolta.

Avui som, transitem i mirem a través d'un filtre que muta constantment i que demà serà probablement diferent.

CALCANI

Institut Carles
Rahola, Girona

Educació visual i
plàstica (4rt d'ESO)

ÚLTIMA VERTEBRA

18

Alumnat: Queralt Abdo Pont, Baldomero Amador Amador, Denis Bollo Martínez, Eric Comas Gonzalez, Bruna Falgàs Costa, Ariadna Flores Canales, Lina Fortea Cortés, Hodei Guerrero Martín, Leire Gutiérrez Sorroche, Salas Konte, Mario Méndez Suarez, Norisbel Moquete Sánchez, Íria Quiñonez González, Joaquín Ruiz Amador, Carmen Salmerón Muñoz, Javier Serrano Cerdà, David Tejedor Santamaria, Suri Velasco Arzua i Abigail Vergara Sepúlveda.

Professora:
Isabel Roura

2024

CALCANI

(M). ANATOMIA ANIMAL. OS DEL TARS, QUE EN L'HOME FORMA EL TALÓ DEL PEU I AGUANTA TOT EL PES DEL COS.

El camí d'anar de casa a l'institut és el trajecte més freqüentat pels adolescents en aquesta etapa educativa. Un camí que sovint es viu com una transició entre dos punts on no hi passa res. Com un trajecte de temps perdut, buit, dirigit i gairebé automàtic.

Tal com va dir un alumne: 'El meu camí és molt avorrit. La majoria dels dies em passa el mateix, i amb el mateix vull dir que no em passa res interessant'.

Calcani és el resultat del procés creatiu dut a terme amb dinou alumnes de 4rt d'ESO de l'Institut Carles Rahola de Girona per ressignificar el camí de casa a l'institut explorant el seu potencial creatiu. Un camí compartit al voltant de l'art del caminar amb en David, la Lina, la Suri, la Carmen, l'Hodei, la Queralta, la Bruna, en Javi, la Leire, la Sala, en Joaquín, l'Eric, en Denis, l'Íria, en Mario, en Baldomero, l'Ariadna, l'Abigail i la Noris. I també amb la professora Isabel Roura.

Una cerca de complicitats i amabilitats, entre la coneixença i l'entesa. Un treball per deixar anar expectatives i recollir allò compartit amb la certesa que l'art emergeix

d'allò viu i inesperat. El procés s'ha basat en l'observació, el record, el registre i el desig, fent ús de l'escriptura, el dibuix i l'acció física. I abordant diferents elements del trajecte com el punt de partida, les superfícies del camí, els elements arquitectònics, urbans i naturals, el lloc d'arribada, i també elements que en conformen la identitat i que els acompanyen en aquest camí diari: el nom i els cognoms, la família, les sabates i els peus.

De quina manera habitem el camí d'anar a l'institut? Com és la nostra petja? Hi ha espai per a la llibertat?

Transitar, anar, freqüentar, fer camí, passar, trescar, trotar, trascar, penjar, passejar, marxar, errar, vacil·lar, circular, riberejar, vorejar, fanguejar, reular, rondar, rodar, talpejar, gatejar, camadejar, coixejar, carranquejar, voltar, terrejar, avançar, contramarxar, accelerar, desfer, tentinejar, marradejar, atallar, riberejar, vorejar, fanguejar. I malgrat tots aquests mots, potser no hem après a caminar. O potser ens conformem a caminar i prou. Però si hi ha espais de llibertat en aquest camí diari, poc tenen a veure amb anar sols i sense vigilància, sinó en la capacitat de saber de quina manera volem caminar.

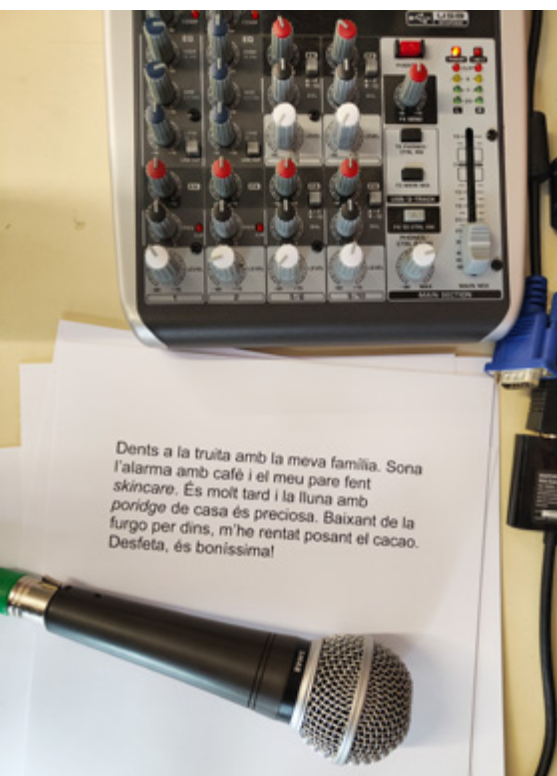
Ens movem. Avancem calçats, a passes, no aixecant completament un peu fins que l'altre toca a terra. Les sabates ens acompanyen i muten amb nosaltres. Recullen el pas del temps registrant tots aquells verbs que els nostres peus executen. Caminem.

Anem d'un lloc a un altre. I aquests trajectes, lluny de ser espais buits, són espais plens de possibilitats, espais d'interacció, de trobades efímeres, de temps d'espera, d'idees emergents, de comprensió, d'observar i ser observats, de desitjos. Recullen i nodreixen tot el pes d'allò que som.

Els trajectes ens pertanyen i són una eina de coneixement i vincle amb l'entorn. I en el camí d'anar a l'institut, descobrim un trajecte que va més enllà de ser el mateix de cada dia: ofereix l'essència de l'escena i de la vida, l'aquí i ara. I és que allò escènic és, senzillament, allò que està passant quan rep l'atenció d'algú. I llavors, sota una mirada atenta, tot esdevé interessant.

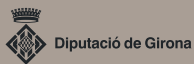

Ho organitza

Amb el suport de

Hi col·laboren

Ho patrocina

iGuzini

DL GI 453-2024